

Eesti mesindussektori struktuur 2018

Ülevaade on koostatud küsitlustulemuste ja statistiliste andmete põhjal

Mesindussektori olulisus

- Mesindus on nii Eestis kui ka Euroopa Liidus väike, kuid väga oluline põllumajandussektor.
- Olulisus seisneb toiduga kindlustatuse ja bioloogilise mitmekesisuse tagamises, mesilased tolmeldavad nii kultuurtaimi kui ka looduslikku taimestikku.
- Mesindus toetab maapiirkondade arengut.
- Euroopa Liit kaasfinantseerib 50% ulatuses riikide mesindusprogramme, osalemine on vabatahtlik (kõik liikmesriigid osalevad).

Mesindus maailmas

- EL maailmas Hiina (474 tuh t) järel teisel kohal mee tootmises (250 tuh t)
- Mesinikke EL-is 600 000, peresid 17 milj
- EL ei varusta end ise meega, suurim importöör on Hiina
- Peresid kõige enam Hispaanias (2016.a 2834 tuh), Rumeenias (2472 tuh), Poolas (1505 tuh)
- Mesinikke kõige rohkem Saksamaal (116 tuh), Poolas (62,6 tuh), Itaalias (50 tuh)
- Euroopas mesinike arv väheneb

Mesindus maailmas

- EL suurim mee toodangu maht on Rumeenias (35 tuh t), Hispaanias (32 tuh t), Ungaris (31 tuh t).
- EL impordib ligi 200 tuh tonni mett (Hiina, Ukraina, Argentiina jne)
- Hiinast on impordi hind 1.51 €/kg, Ukrainast 1.59 €/kg
- EL keskmine tootmiskulud oli 3.04 €. Soomes 7.21; Rumeenias 2.10.
- EL keskmine väljamüügihind oli 5.76 €/kg, Rumeenias 4.35, Saksamaal 7.95 (sarnane Eestiga)
- EL keskmine saak taru kohta 21 kg (Lätis ja Leedus 30)

Mesindussektori uuring annab ülevaate järgmisest:

■ Statistiline info ja küsitlustulemused

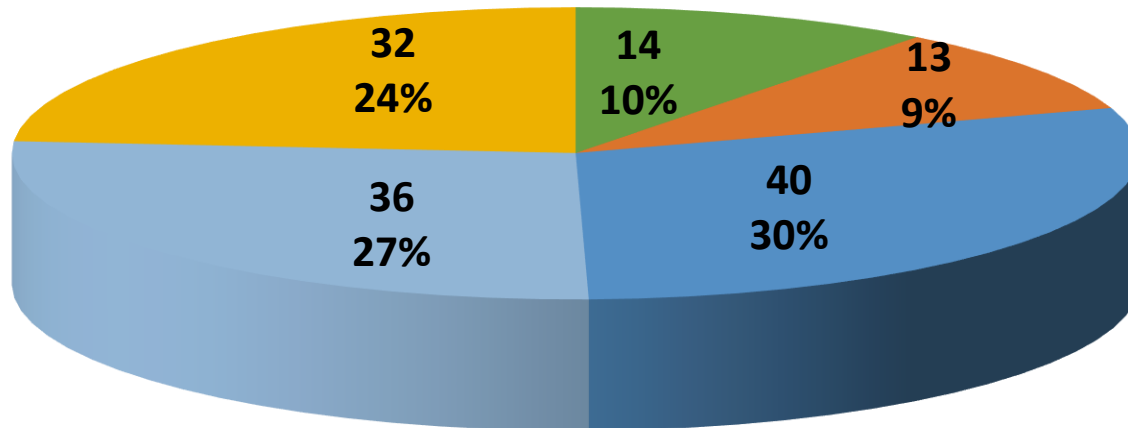
- ✓ Mesindusorganisatsioonid ja nende liikmete arv
- ✓ Mesinike ja mesilasperede arv
- ✓ Meetoodang, müük ja mesinike kulud
- ✓ Mee hind
- ✓ Väliskaubandus
- ✓ Tarbimine
- ✓ Mahemesindus

■ Küsitlustulemused

- ✓ Probleemid mee turustamisel ja koostöö müügil
- ✓ Koolitustel osalemine, rahulolu nendega ning tulevikus oodatavad koolitused
- ✓ Mesilaste tõuaretus ja selle riiklik toetamine
- ✓ Kokkupuuted mesilaste suremusega sh pestitsiidide tõttu
- ✓ Mesindussektori ootused riigipoolse panuse suhtes
- ✓ Mesinike kõrvaltegevused lisaks meetootmisele

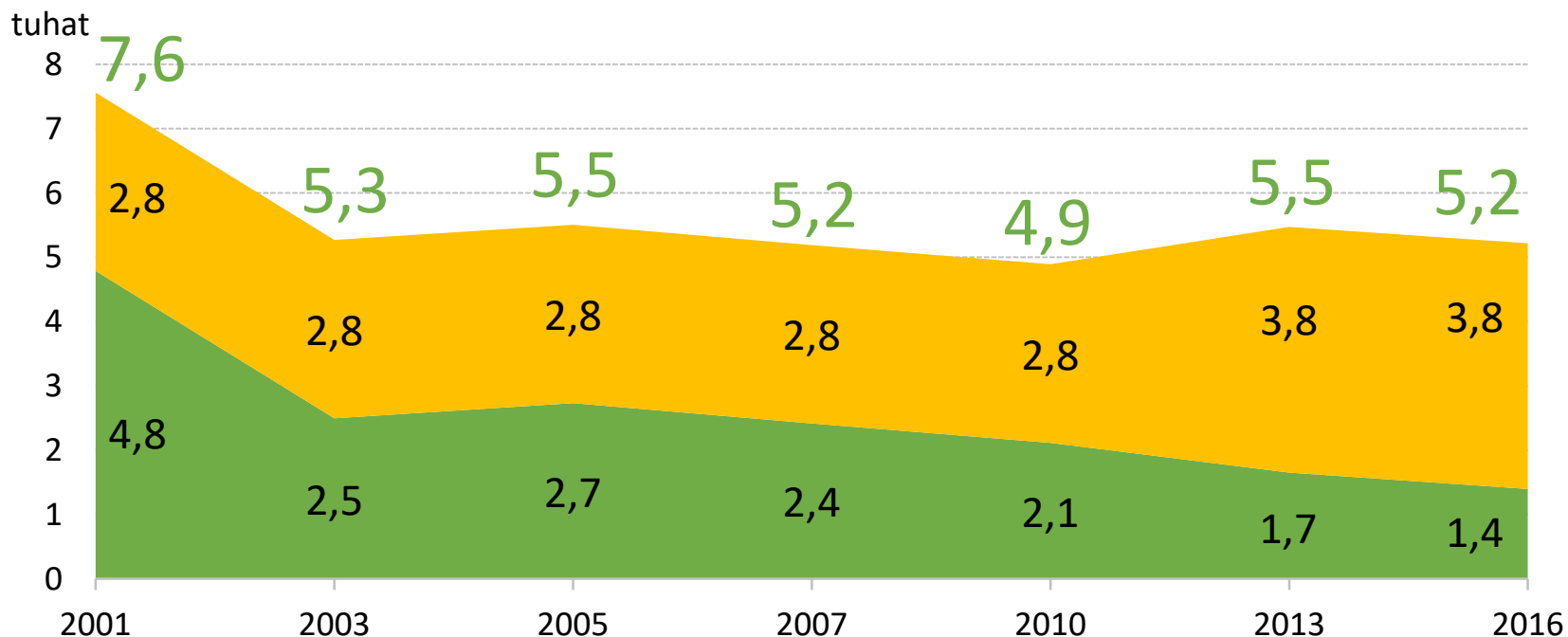
Küsitlusele vastas 129 mesilaste pidajat, sealhulgas 14 kutselist mesinikku

- Kutselised mesinikud (üle 150 pere)
- Suurtootjad (100..149)
- Keskmiised tootjad (25..99)
- Väiketootjad (10..24)
- Hobimesinikud (alla 10 pere)

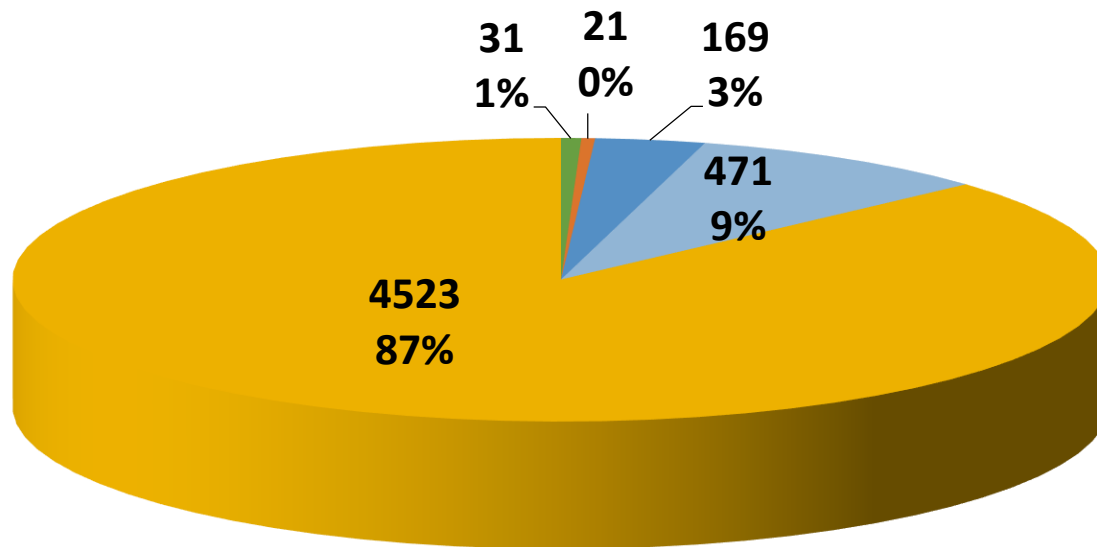
Mesilastega majapidamisi üle viie tuhande, põllumajanduslike majapidamiste arv väheneb

- Mesilasperedega põllumajanduslikud kodumajapidamised (toodang peamiselt oma tarbeks)
- Mesilasperedega põllumajanduslikud majapidamised (toodang peamiselt müügiks)

Mesilaste pidajatest 87% on alla kümne pere. Üle 150 perega kutseliste mesinike arv on suurenenud (2013. a 17, 2016. a 31).

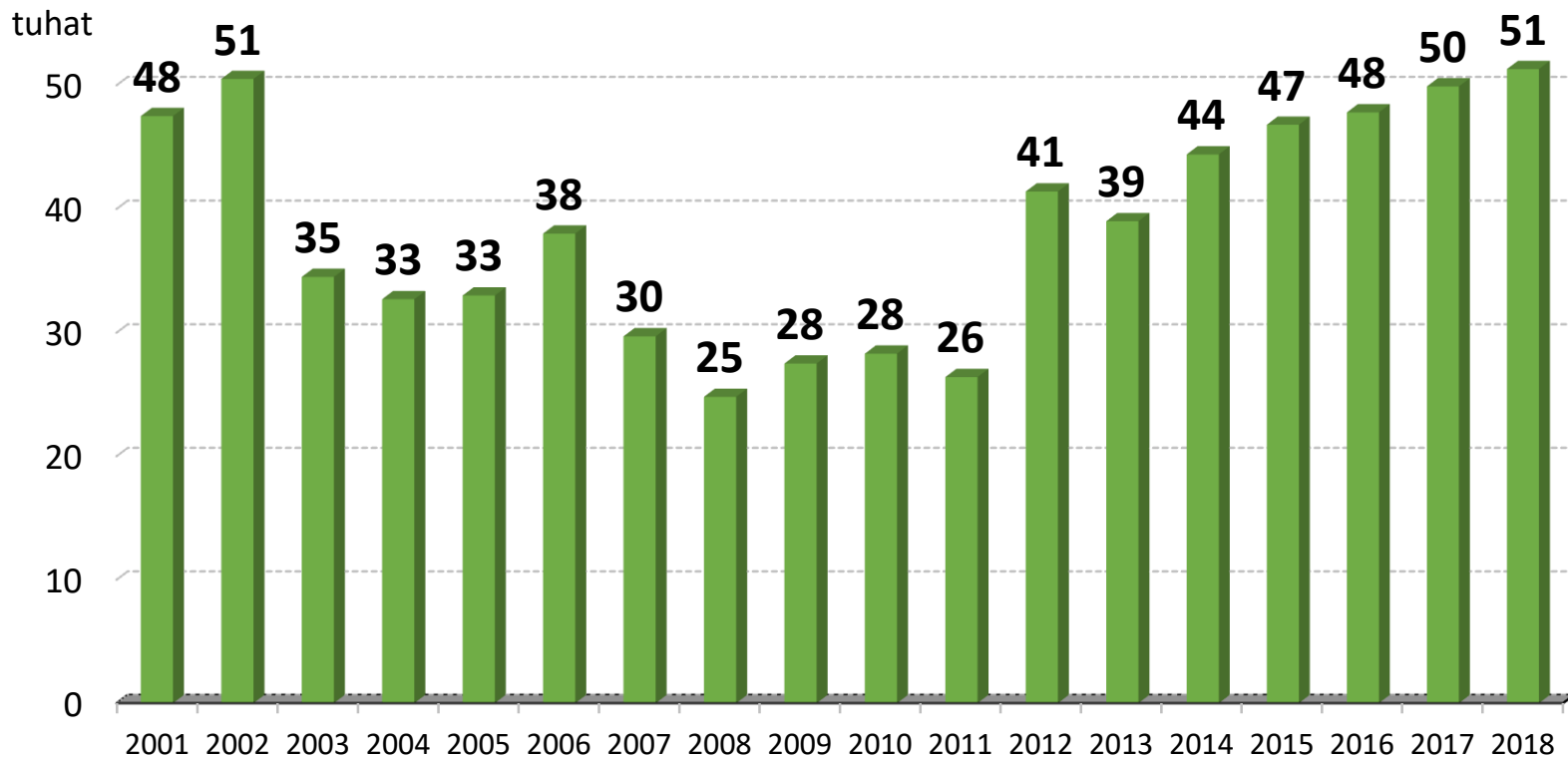

- Kutselised mesinikud (üle 150 pere)
- Suurtootjad (100..149)
- Keskmised tootjad (25..99)
- Väiketootjad (10..24)
- Hobimesinikud (alla 10 pere)

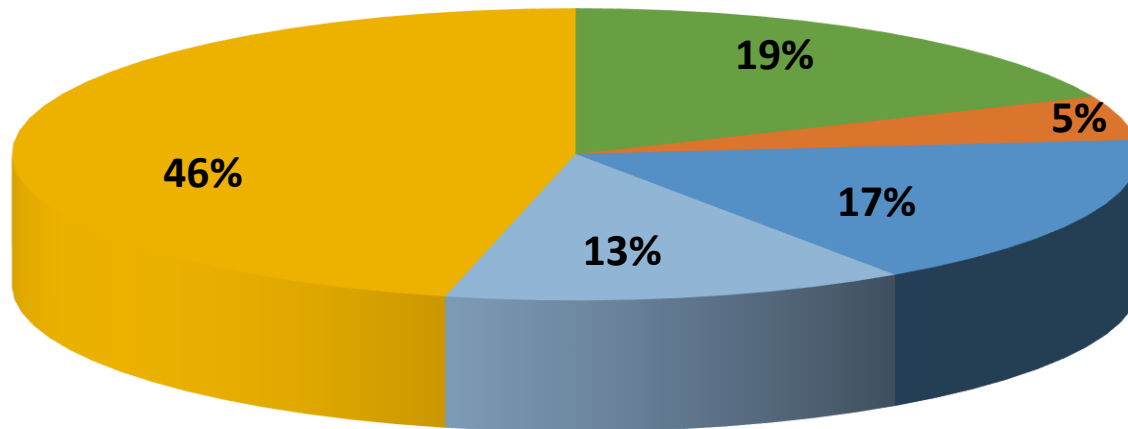

Mesilasperede arv on viimastel aastatel mõnevõrra suurenenud

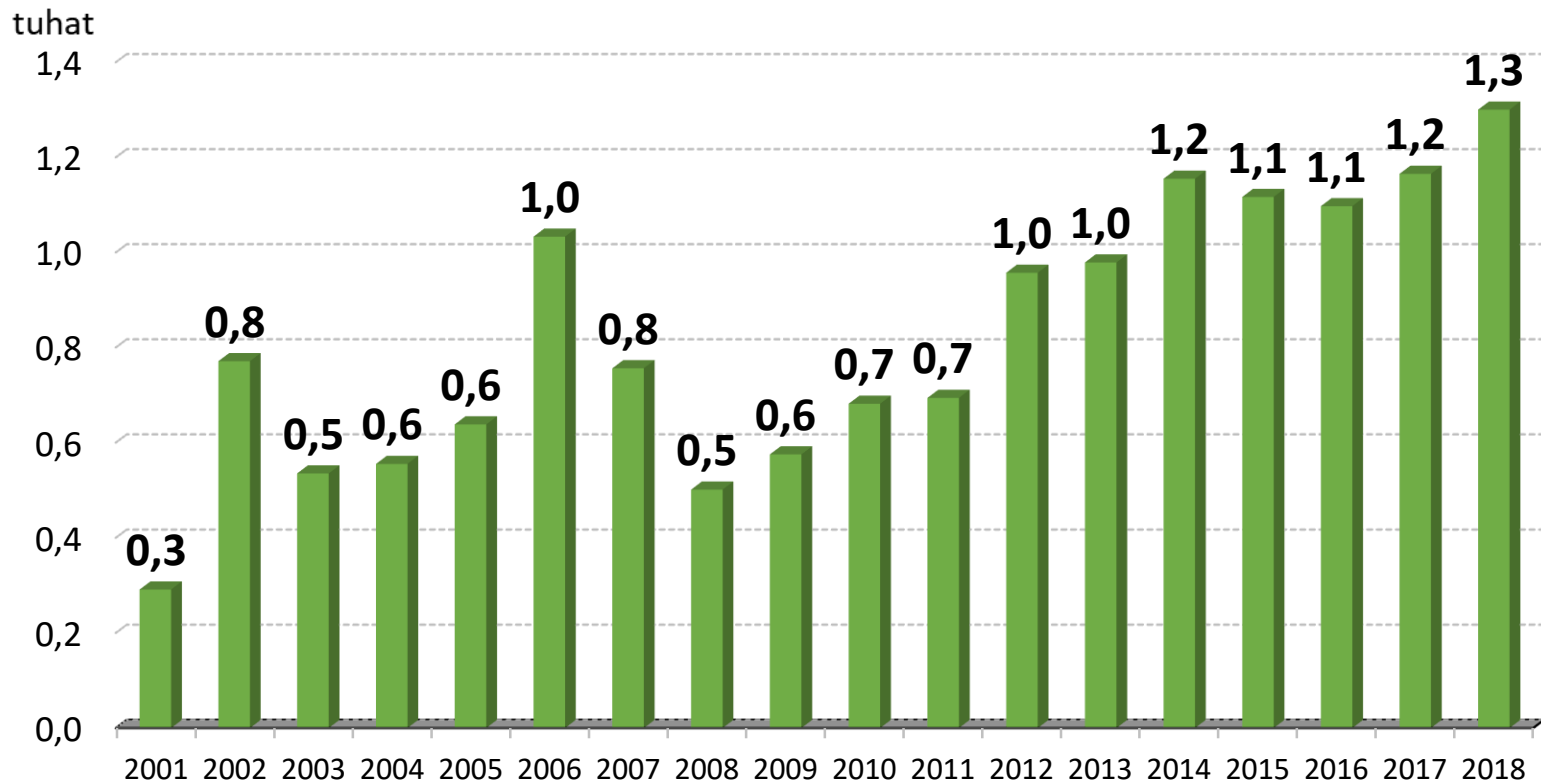
Kutselistele mesinikele kuulub mesilasperedest ligikaudu viiendik. Hobimesinikele kuuluvad mesilasperedest veidi vähem kui pooled.

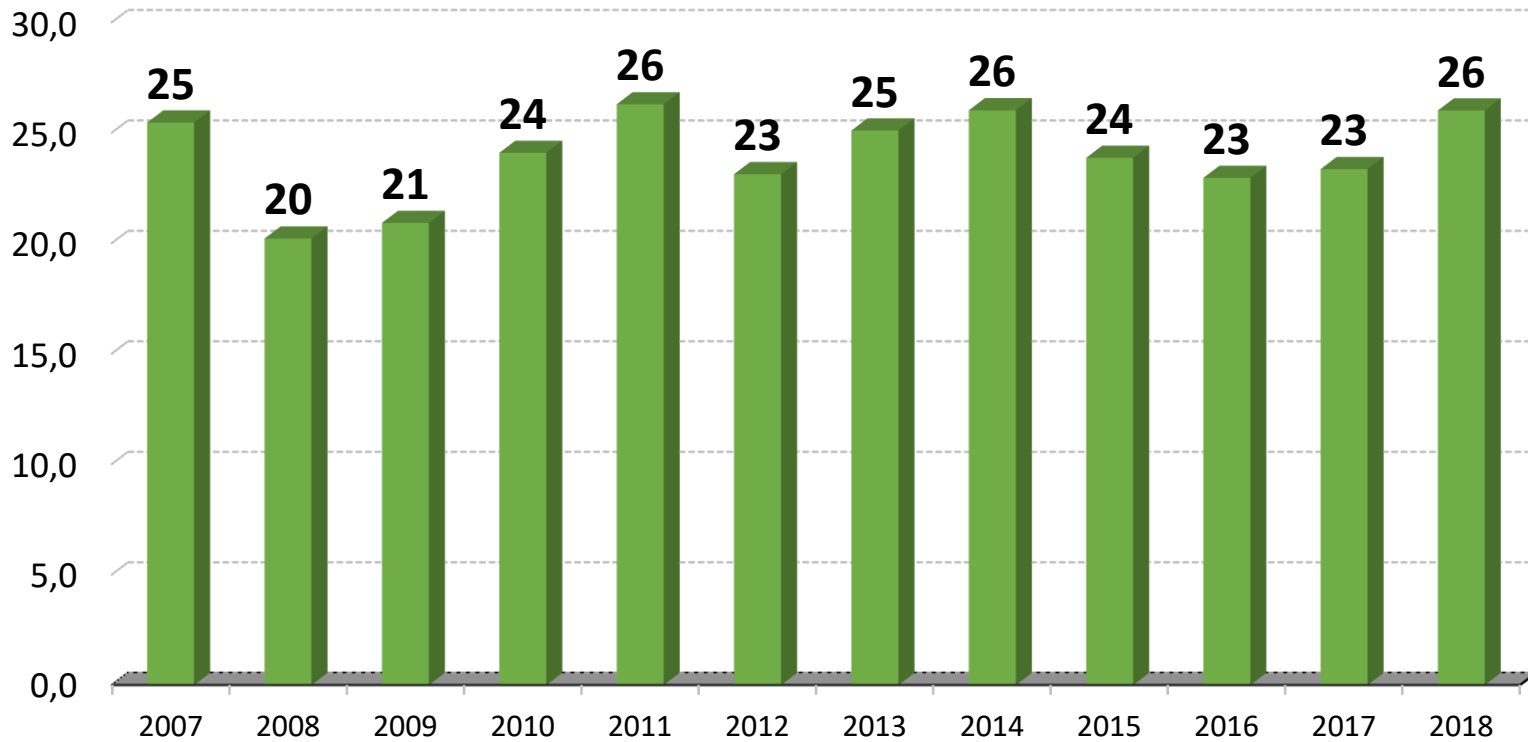
- Kutselised mesinikud (üle 150 pere)
- Suurtootjad (100..149)
- Keskmiised tootjad (25..99)
- Väiketootjad (10..24)
- Hobimesinikud (alla 10 pere)

Mee toodang on viimase viiel aastal olnud Eestis enam kui tuhat tonni aastas

Viimasel kümnel aastal on keskmine meetoodang ühe mesilaspere kohta olnud vahemikus 20..26 kg aastas

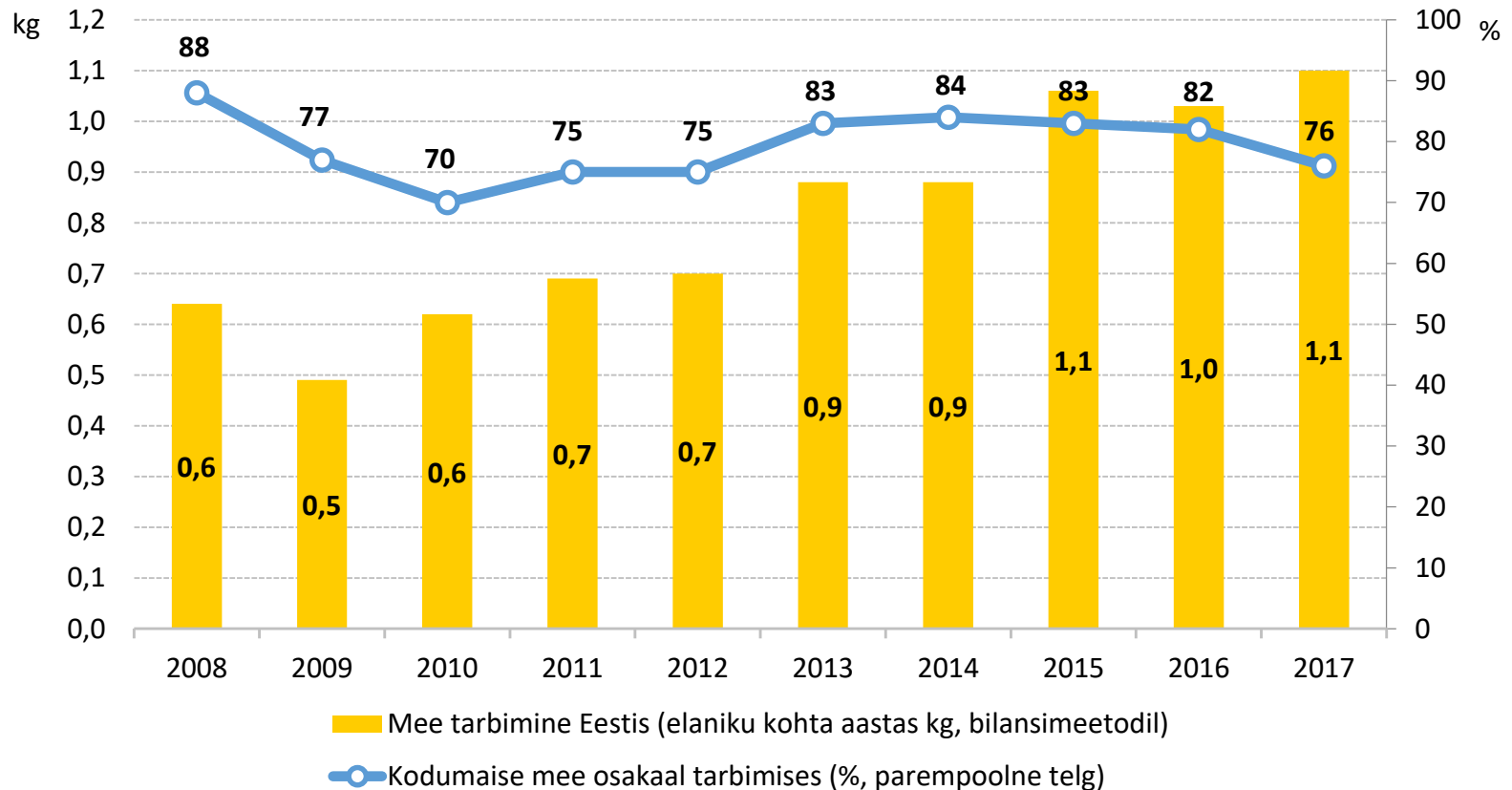

Mee import oluliselt suurem ekspordist

- 2017. aastal mee import 657 tonni, 2016. aastal 289 tonni, +127%. Impordimaht Ukrainast 361 tonni, suur osa reeksporditi.
- 2017. aastal eksport 307 tonni, peamised sihtriigid Hispaania, Poola, Saksamaa, Läti ja Itaalia (ekspordime importmett).
- Eesti turule jäi 350 tonni importmett.
- Eesti päritolu mett eksporditud vähestesse riikidesse ja väikestes kogustes, 2017. aastal 2,6 tonni. Peamine sihtturg viimastel aastatel Aasia (Jaapan, Hongkong ja Malaisia).

Viimastel aastatel meetarbimine elaniku kohta 1,0..1,1 kg.
10 aasta keskmisena ligikaudu neli viiendikku tarbitud meest
kodumaise päritoluga.

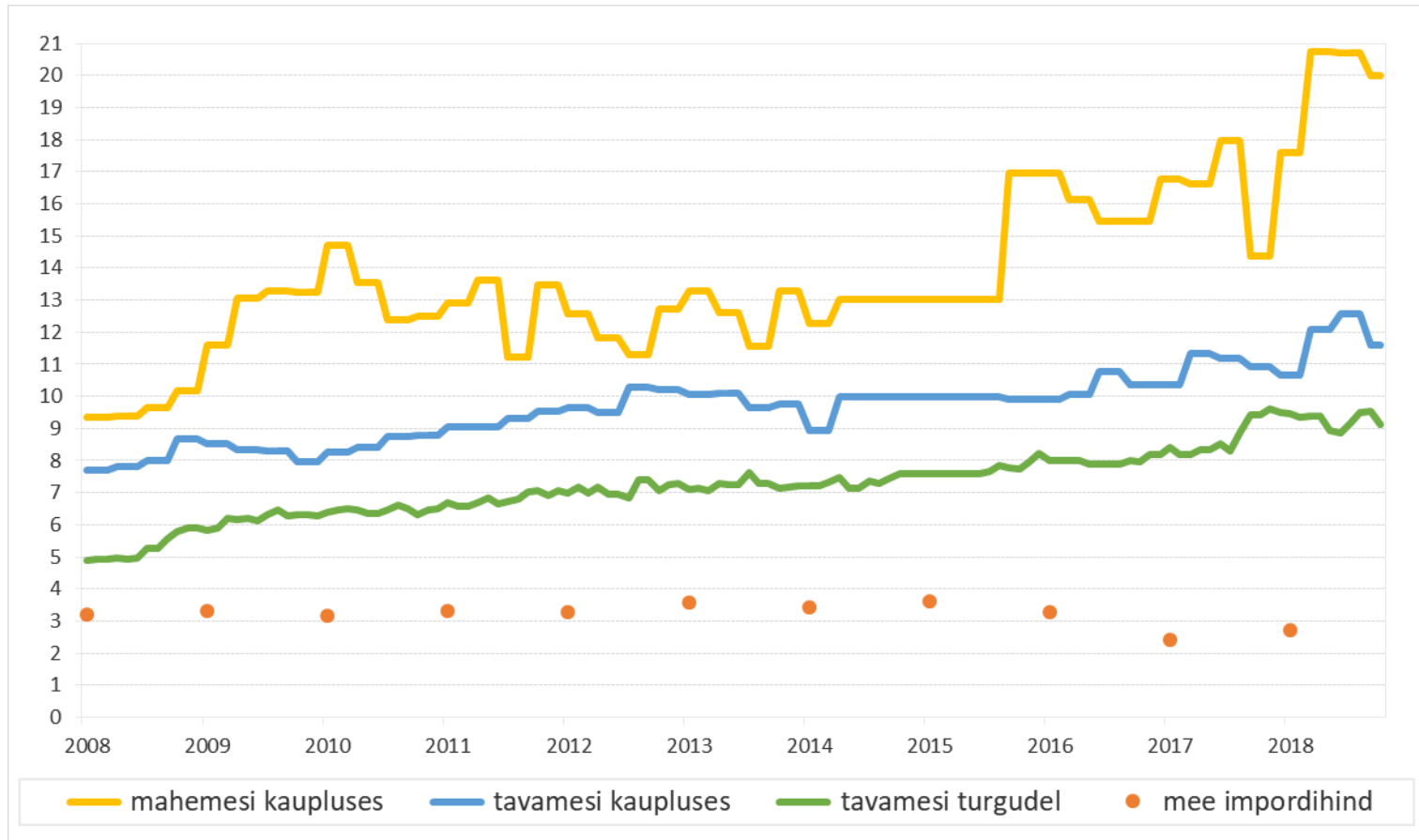

Mesinike keskmised mee müügi hinnad otse tarbijale ja kaubandusele on tõusnud. Otse tarbijale müügil hind kõrgem kui Euroopa Liidus (5.76€) keskmiselt.

Mee müügihind mesinikel (€/kg, km-ta)	2008	2012	2014	2015	2017	2018	2018/ 2015
Otse tarbijale oma kodust, müügipunktist	4.57	6.06	6.25	6.61	7.57	7.76	+ 17%
Otse tarbijale turul, laadal, üritustel			6.79	7.24	7.69	8.07	+ 11%
Kaubandusele (sh turul müüjale)	4.81	5.98	5.73	5.87	6.98	6.79	+ 16%
Pakendajale	2.99	3.59	4.05	4.38	4.57	4.44	+ 1%

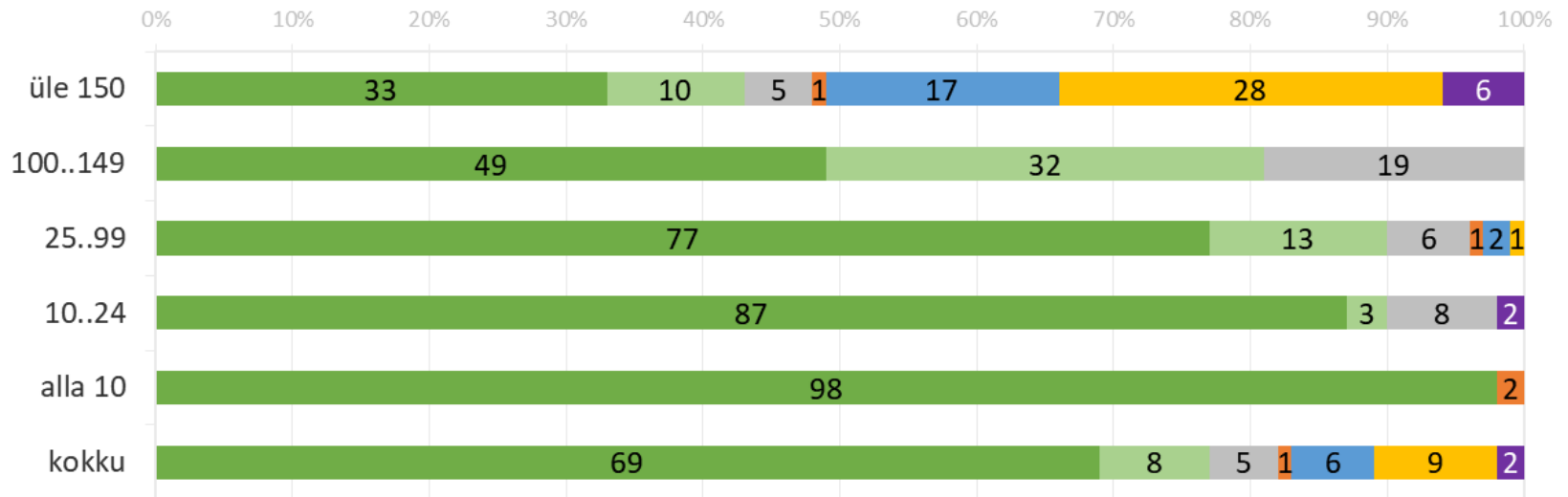

Mee keskmised jaehinnad Eestis tõusnud, turgudel tavamesi 2018. a lõpus üle 9 €/kg, kaupluses üle 11 €/kg, mahemesi kaupluses 20 €/kg.

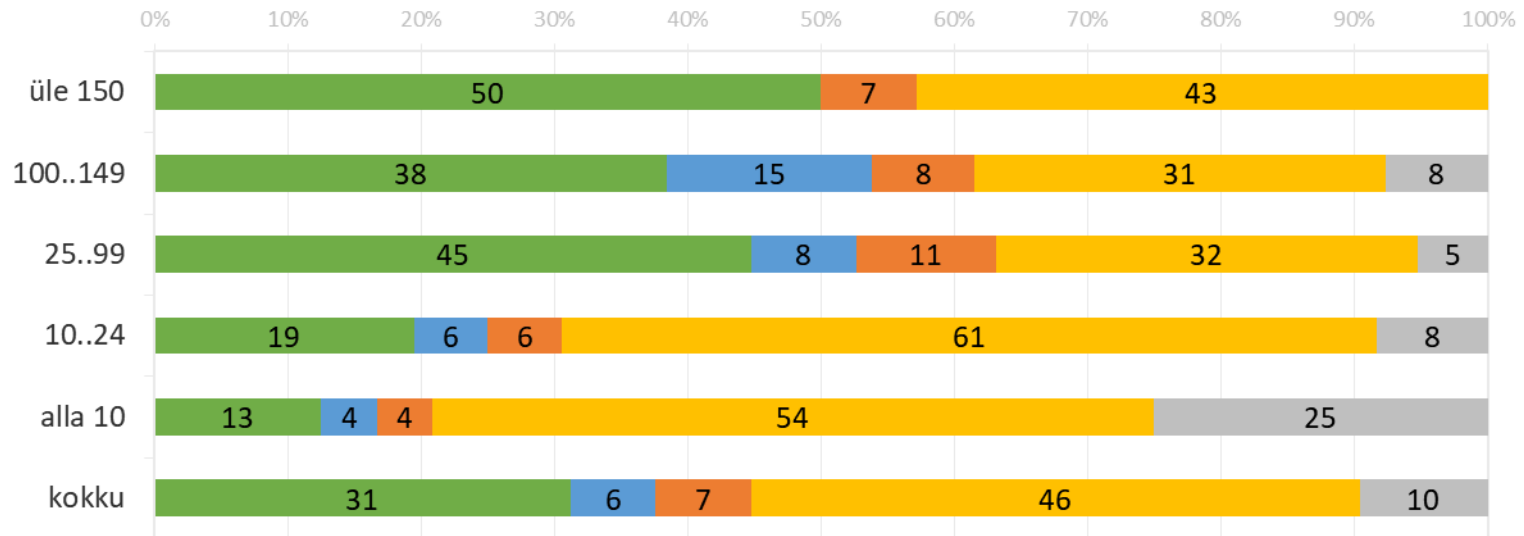
Populaarseimaks mee turustuskanaliks 2018. aastal endiselt otse tarbijale müük omast kodust või müügipunktist

- Otse tarbijale oma kodust, müügipunktist
- Otse tarbijale turul, laadal, üritusel
- Kaubandusele (sh turul müüjale)
- Toitlustusele
- Hulgikaubandusele
- Pakendajale
- Tööstusele

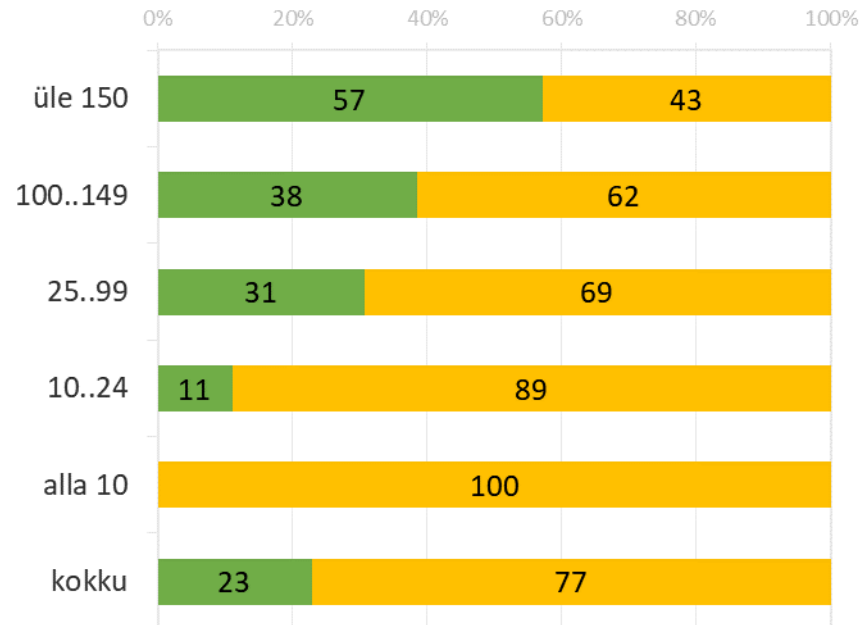
Üle 25 mesilasperega mesinikest rohkem kui pooltel 2018. aastal mee müügil mingi probleem

- jah, pole leidnud vajalikul määral ostjad (probleem nõudlusega)
- jah, pole piisavat kogust mett mida müüa (probleem pakkumisega)
- jah, mingi muu probleem
- ei ole olnud probleeme
- ei oska öelda

Kutselistest mesinikest enam kui pooled teevad mee turustamisel koostööd. Väiksema mesilasperede arvuga tootjatel koostöötegitajate osakaal madalam.

Kas teete kellegagi koostööd mee müümisel/turustamisel?

■ jah ■ ei

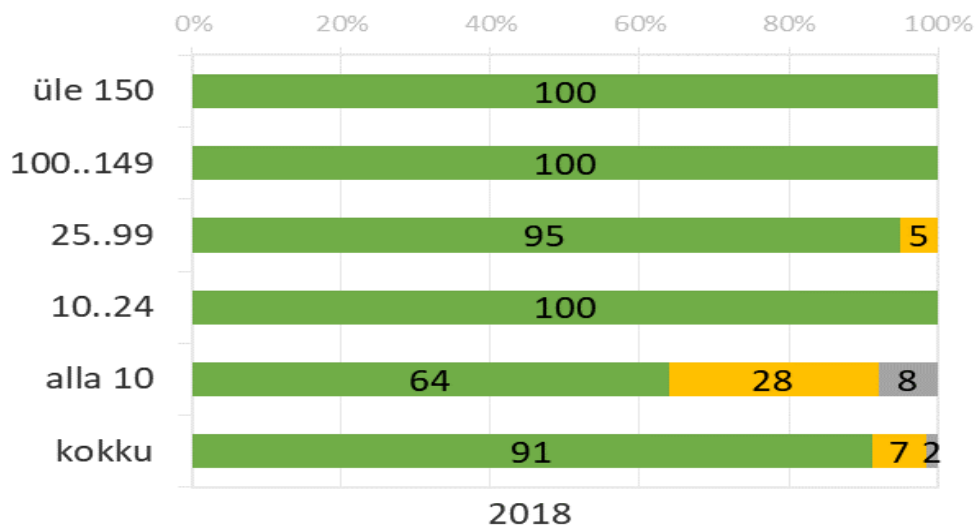
Mahemesilasperede arv kasvab, mahemee toodangumaht tõusutrendil

- 2017. aastal:
  - ✓ 44 mahemesilaste pidajat,
  - ✓ 2775 mahemesilasperet,
  - ✓ 69 tonni mahemett.
- Mahe osakaal:
  - ✓ 5,6% mesilasperedest,
  - ✓ 6% meetoodangust.
- Enam kui kolmandik vastanutest huvitatud mahemesindusega tegelemisest või tegelevad sellega.
- Kutsemesinikest tegeles mahemesindusega ligikaudu neljandik, veel ligikaudu kümnendik oleks sellest huvitatud.

2018. aastal PRIA registris 1,9 tuhat mesinikku, 3,5 tuhat mesilat ja 34 tuhat mesilasperet. Paljud hobimesinikud pole mesilasperesid registreerinud.

Teadlikkus mesilasperede registreerimise nõudest

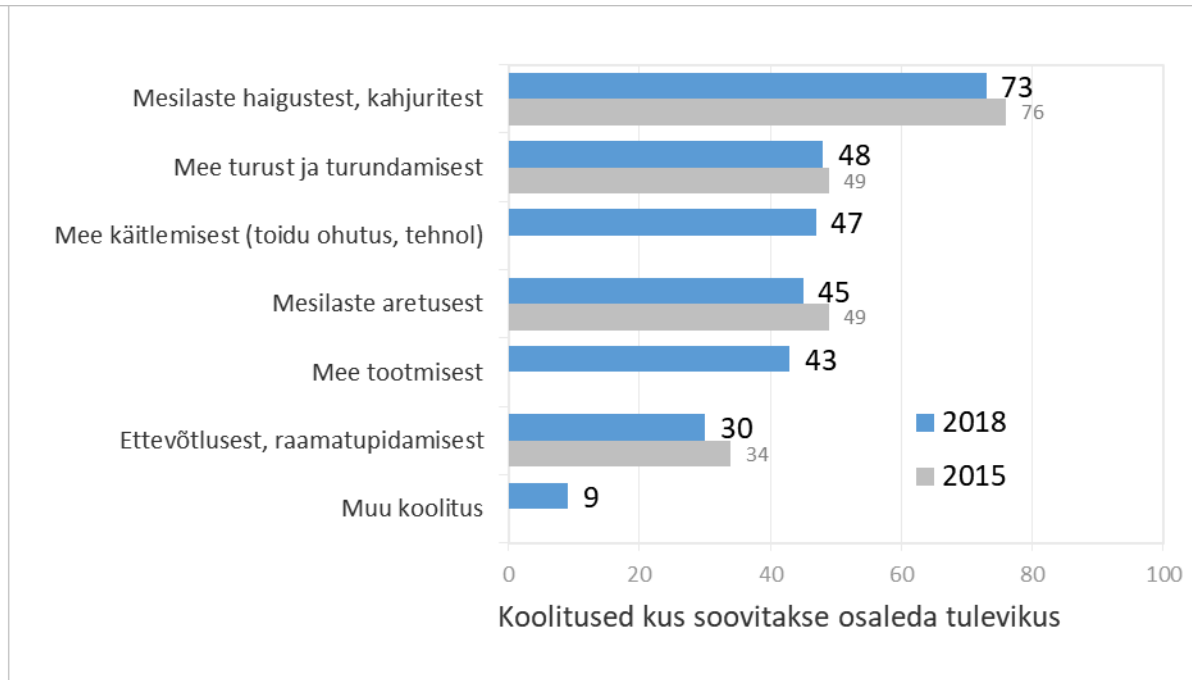
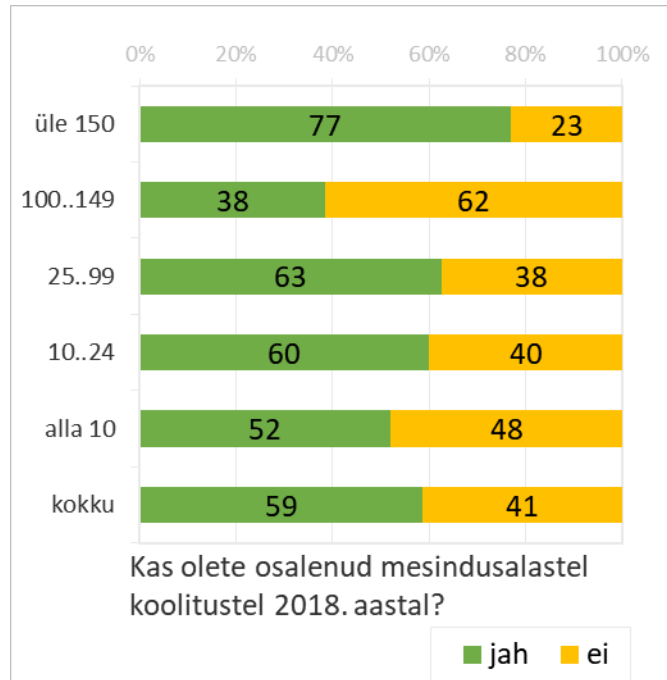

- olen kuulnud ja registreerinud pered
- olen kuulnud, kuid ei ole peresid registreerinud
- ei ole kuulnud

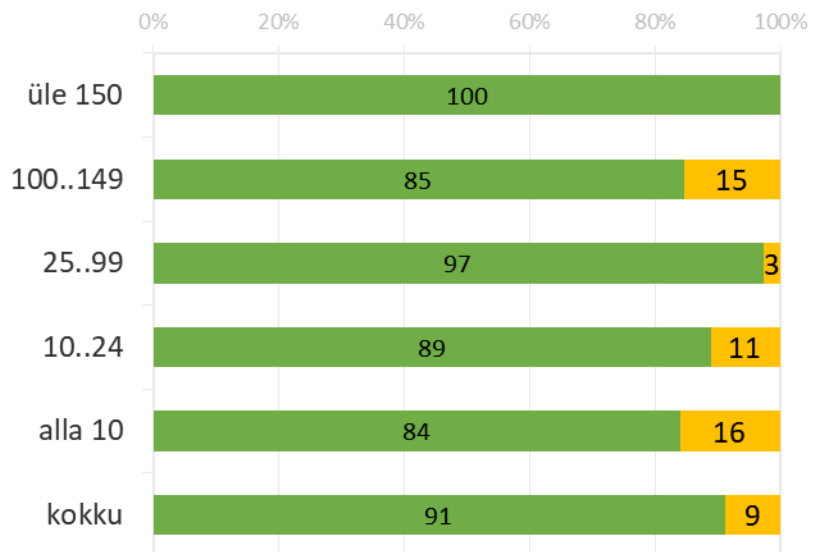

Vastanutest üle poole oli 2018. aastal osalenud mesindusalastel koolitustel.

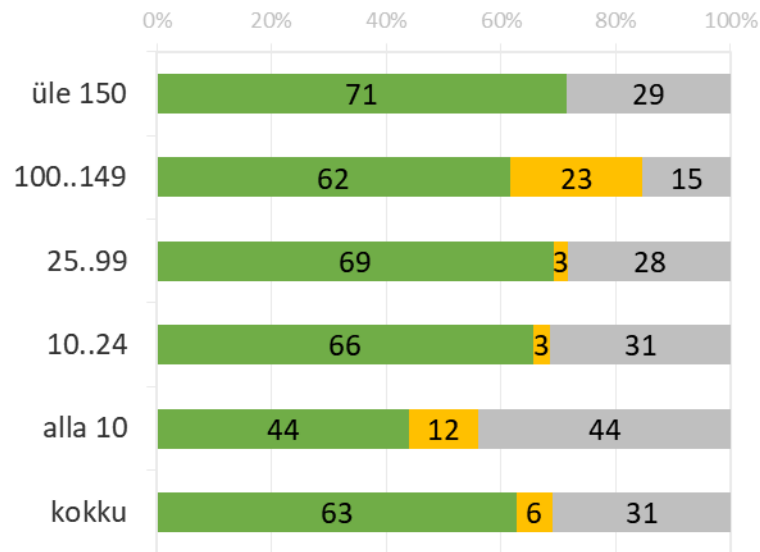
Tulevikus soovitakse koolitusi eelkõige mesilaste haigustest/kahjuritest, mee müügist ja käitlemisest.

Vastanutest ligikaudu kaks kolmandikku peab vajalikuks mesilaste tõuaretuse riigipoolset toetamist

Kas teate, mis rassi või tõugu Teie mesilased on?

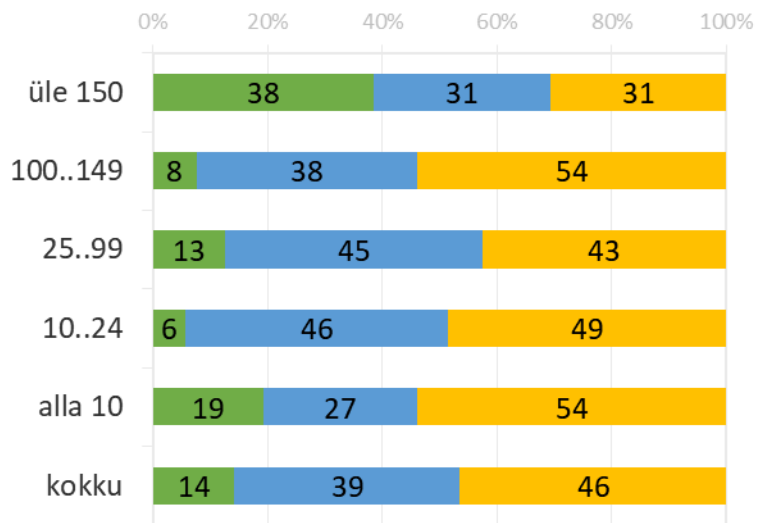

Kas Teie arvates on mesilaste tõuaretust Eestis vaja toetada?

■ jah ■ ei ■ ei oska öelda

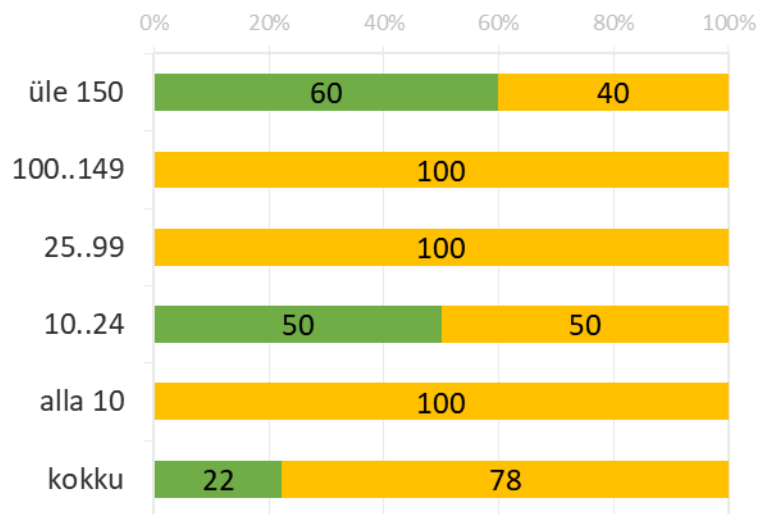

Vastanutest 14% puutunud kokku mesilaste suuremuse või tugeva nõrgenemisega pestitsiidide tõttu, 39% muudel põhjustel

Kas olete oma mesilas viimasel kahel kevadel, suvel või sügisel puutunud kokku mesilasperede suuremuse või tugeva nõrgenemisega, sealhulgas pestitsiidide mõjul?

- jah, pestitsiidide kasutamise tõttu
- jah, muudel põhjustel
- ei

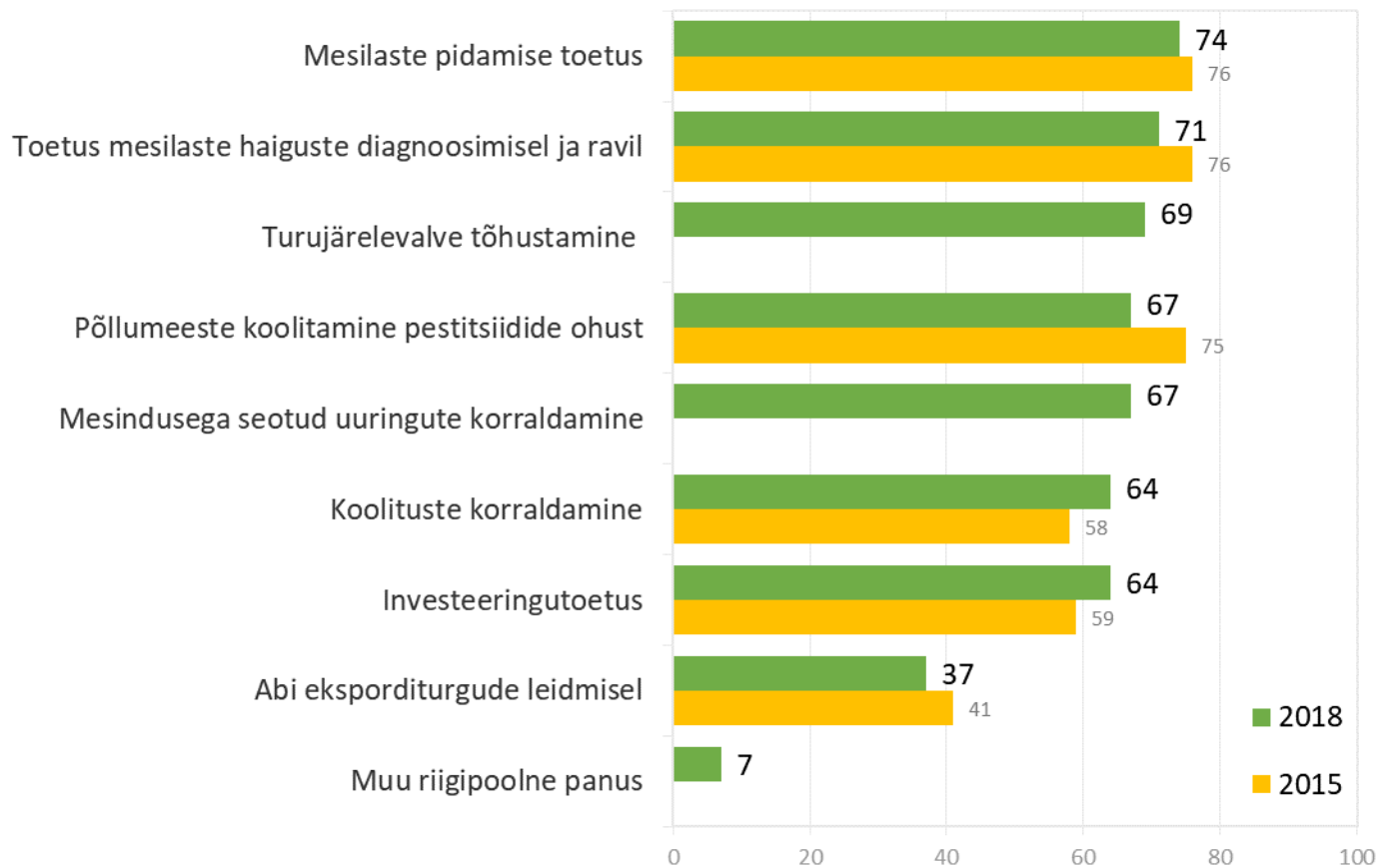
Kui olete kokku puutunud oma mesilas viimasel kahel kevadel, suvel või sügisel mesilasperede suuremuse või tugeva nõrgenemisega pestitsiidide tõttu, siis kas pöördusite olukorra fikseerimiseks veterinaartöötaja ja/või taimekaitseinspektori poole?

- jah
- ei

Riigipoolse panusena soovitakse mesilaste pidamise toetust, mesilaste haiguste diagnoosimise ja ravi toetust ning turujärelevalve tõhustamist (päritolu ja ehtsuse kontroll)

Kokkuvõtteks

- Mesinduse tähtsus oluliselt suurem selle otsesest majanduslikust mõjust. Tolmeldamine tagab liigirikkuse ja saagikuse.
- Mesinduse statistilistes näitajates viimastel aastatel suuri muutusi pole, erandiks väliskaubandus (import reeksport).
- Otse tarbijale müük suure osatähtsusega. Võimaldab teenida kõrgemat hinda, kuid mesila kasvades kaasnevad turustusprobleemid.
- Riigilt oodatakse eelkõige mesilaste pidamise toetusest, mesilaste haiguste diagnoosimise ja ravi toetust ning turujärelevalve tõhustamist (mee geograafilise päritolu korrektsus, mee ehtsuse kontroll jm).

TÄNAN!

Täiendavat infot on võimalik saada Maaeluministeeriumi tellitud
Konjunkturiinstituudi uuringust

“Eesti mesindussektori struktuur”

